A

AZMI ISMAIL & SATU LAGI lwn. PP

MAHKAMAH TINGGI MALAYA, TEMERLOH
HASSAN ABDUL GHANI PK
[RAYUAN JENAYAH NO: CB-42ES-02-06-2017
& CB-42ES-03-05-2017]
B 5 APRIL 2018

UNDANG-UNDANG JENAYAH: *Hidupan liar – Penyimpanan kepala kambing gurun dan 19 bahagian daging kambing gurun tanpa permit – Rayuan terhadap sabitan dan hukuman – Sama ada pertuduhan tidak sah di sisi undang-undang –*
C *Sama ada wujudnya faktor 'double jeopardy' – Elemen penyimpanan dibuktikan dengan penemuan dan rampasan hidupan liar – Sama ada kedua-dua tertuduh mempunyai niat bersama – Keterangan ikut keadaan – Sama ada membuktikan kebersalahan kedua-dua tertuduh – Sama ada kedua-dua tertuduh gagal menyangkal segala bukti dan keterangan pihak pendakwaan – Sama ada sabitan*
D *selamat – Akta Pemuliharaan Hidupan Liar 2010, s. 68 – Kanun Tatacara Jenayah, s. 376(1) – Perlembagaan Persekutuan, per. 145(3)*

PROSEDUR JENAYAH: *Hukuman – Rayuan terhadap hukuman – Kesalahan melibatkan hidupan liar – Penyimpanan kepala kambing gurun dan 19 bahagian daging kambing gurun tanpa permit – Tertuduh-tertuduh dihukum penjara dua*
E *tahun dan didenda RM300,000 bagi setiap pertuduhan – Kepentingan awam – Faktor-faktor mitigasi – Sama ada munasabah untuk mengenakan denda terlalu tinggi – Sama ada hukuman denda digantikan dan dikurangkan – Sama ada hukuman penjara dikekalkan*

F Beberapa orang kakitangan Jabatan Perhilitan sedang menjalankan kajian populasi harimau di Hutan Simpan Tekal, Jerantut apabila mereka ternampak sebuah motor-jip Suzuki ('jip') yang dipandu oleh tertuduh pertama dan ditumpangi tertuduh kedua. SP4 dan anggotanya menahan dan memeriksa jip tersebut. Hasil pemeriksaan mereka menjumpai satu kepala kambing gurun dan 19 bahagian daging kambing gurun di dalam peti
G simpanan ais di belakang jip tersebut. Kedua-dua tertuduh ditangkap kerana gagal mengemukakan permit khas untuk menyimpan kepala dan daging-daging kambing gurun tersebut. Kedua-dua perayu dituduh dengan dua pertuduhan di bawah s. 68(2)(c) Akta Pemuliharaan Hidupan Liar 2010 ('Akta') dibaca bersama s. 34 Kanun Keseksaan. Di akhir perbicaraan,
H mereka didapati bersalah terhadap kedua-dua pertuduhan tersebut dan dihukum penjara dua tahun dan denda RM300,000 jika tidak dibayar enam bulan penjara bagi setiap pertuduhan. Perayu-perayu tidak berpuas hati dengan keputusan tersebut dan memfailkan rayuan terhadap sabitan dan hukuman. Tertuduh-tertuduh membangkitkan dua isu utama (i) pertuduhan

I

yang dikenakan terhadap mereka tidak sah di sisi undang-undang dan di luar aturan yang tidak boleh diperbaiki atas faktor 'double jeopardy,' (ii) pendakwaan gagal membuktikan tertuduh pertama mempunyai pemilikan ke atas hidupan liar itu; dan (iii) Hakim Mahkamah Sesyen telah gagal mengambil kira mitigasi tertuduh-tertuduh.

Diputuskan (membenarkan sebahagian rayuan; hukuman denda diketepikan dan digantikan dengan denda RM100,000; mengekalkan hukuman penjara dua tahun untuk kedua-dua pertuduhan):

(1) Kuasa mendakwa terletak kepada pihak pendakwaan di bawah Perlembagaan Persekutuan untuk menentukan apakah pertuduhan, berapa pertuduhan ke atas tertuduh-tertuduh. Tiada sebarang keterangan dikemukakan di mahkamah yang menunjukkan bahawa kambing gurun tersebut berasal daripada seekor kambing gurun yang sama. Pakar morfologi (SP1) dan pakar DNA (SP3) tidak dapat mengesahkan sama ada kepala kambing gurun dan 19 bahagian kambing gurun tersebut berasal daripada kambing gurun yang sama. Hak untuk mendakwa adalah hak prerogatif Pendakwa Raya, s. 376(1) Kanun Tatacara Jenayah dan per. 145(3) Perlembagaan Persekutuan. (perenggan 21 & 22)

(2) Perkataan yang digunakan di bawah s. 68(1) Akta ialah mengambil atau menyimpan mana-mana bahagian tanpa permit khas adalah melakukan satu kesalahan. Ia bermakna pihak pendakwaan mempunyai budi bicara yang luas untuk mengenakan lebih daripada satu pertuduhan ke atas tertuduh-tertuduh bergantung kepada berapa banyak bahagian hidupan liar yang disimpannya kerana setiap bahagian hidupan liar yang disimpan tanpa permit khas merupakan suatu kesalahan di bawah Akta. Tidak wujud 'double jeopardy' kerana fakta kes membuktikan kedua-dua tertuduh menyimpan dua bahagian hidupan liar yang berbeza iaitu satu kepala kambing dan 19 bahagian daging kambing gurun. (perenggan 25 & 26)

(3) Seksyen 68 Akta menggunakan perkataan menyimpan dan bukan kawalan atau jagaan atau milikan. Dalam konteks kes ini, perkataan menyimpan dalam kedua-dua pertuduhan adalah merujuk pada menaruh di tempat yang selamat (supaya tidak rosak, tidak hilang dan lain-lain). Tiada kekhilafan apabila Hakim Mahkamah Sesyen memutuskan kedua-dua tertuduh telah menyimpan hidupan liar tersebut. Elemen penyimpanan dibuktikan dengan penemuan dan rampasan satu kepala kambing gurun dan 19 bahagian daging-daging kambing gurun yang disimpan dalam peti simpanan ais di belakang jip tersebut. Peti

A simpanan ais itu kepunyaan tertuduh pertama yang dibawa dari rumahnya dan diletakkan di belakang jip. Tertuduh pertama telah membenarkan tertuduh kedua menyimpan hidupan liar itu dalam peti simpanan ais tersebut. Kedua-dua tertuduh mengetahui mengenai kewujudan hidupan liar tersebut dan mereka mempunyai niat bersama
B untuk melakukan kesalahan tersebut. (perenggan 27, 30-32 & 34)

(4) Keterangan ikut keadaan yang membuktikan kebersalahan kedua-dua tertuduh adalah, antara lain (i) ketika kejadian kedua-dua tertuduh bersama-sama berada di dalam jip; (ii) kedua-dua tertuduh mempunyai kawalan atau jagaan terhadap jip tersebut serta terhadap peti simpanan
C ais tersebut; dan (iii) kedua-dua mereka mengetahui mengenai kewujudan barang-barang kes tersebut. Dengan memilih untuk berdiam diri, kedua-dua tertuduh gagal untuk menyangkal segala bukti dan keterangan kes pihak pendakwaan yang telah dinilai secara maksima oleh Hakim Mahkamah Sesyen di akhir kes pendakwaan. Oleh itu,
D sabitan adalah selamat dan mahkamah ini mengesahkan sabitan ke atas kedua-dua tertuduh. (perenggan 37 & 38)

(5) Hidupan liar adalah suatu yang dipelihara di negara ini dan merupakan khazanah negara. Masyarakat bertanggungjawab untuk menjaga kehidupan liar ini supaya tidak pupus bukan sahaja untuk manfaat
E generasi hari ini bahkan generasi akan datang. Walau bagaimanapun, memandangkan latar belakang kedua-dua tertuduh, adalah tidak munasabah untuk mengenakan denda yang terlalu tinggi kerana kedua-dua mereka memang tidak berkemampuan untuk membayar denda tersebut. Oleh itu, mahkamah membenarkan rayuan tertuduh-tertuduh
F terhadap hukuman denda. Hukuman denda RM300,000 untuk setiap pertuduhan ke atas kedua-dua tertuduh diketepikan dan digantikan dengan RM100,000. Hukuman penjara dua tahun untuk kedua-dua pertuduhan dikekalkan. (perenggan 41-43)

Kes-kes yang dirujuk:

G *Asni Omar lwn. PP [2016] 1 CLJ 548 CA* ***(dirujuk)***
Balachandran v. PP [2005] 1 CLJ 85 FC ***(dirujuk)***
Chan Pean Leon v. PP [1956] 1 LNS 17 HC ***(dirujuk)***
Jamali Adnan v. PP [1985] 2 CLJ 415; [1985] CLJ (Rep) 167 SC ***(dirujuk)***
Johnson Tan Han Seng v. PP & Other Appeals [1977] 1 LNS 38 FC ***(dirujuk)***
Kunasegaran Marimuthu lwn. PP [2010] 6 CLJ 64 HC ***(dirujuk)***
H *Leow Nghee Lim v. Regina [1955] 1 LNS 53* ***(dirujuk)***
Long Samat & Ors v. PP [1974] 1 LNS 80 FC ***(dirujuk)***
Looi Kow Chai & Anor v. PP [2003] 1 CLJ 734 CA ***(dirujuk)***
PP v. Chu Beow Hin [1982] CLJ 110; [1982] CLJ (Rep) 288 FC ***(dirujuk)***
PP v. Karthiselvam Vengatan [2009] 4 CLJ 632 CA ***(dirujuk)***
PP v. Loo Choon Fatt [1976] 1 LNS 102 HC ***(dirujuk)***
I *PP v. Nguyen Thi Huong [2015] 2 CLJ 102 HC* ***(dirujuk)***

Perundangan yang dirujuk:
Criminal Procedure Code, ss. 173(ha)(iii), 376(1)
Federal Constitution, arts. 7(2), 145(3)
Penal Code, s. 34
Wildlife Conservation Act 2010, ss. 59, 68(1), (2)(c)

Bagi pihak perayu pertama - Ikmal Hisam & Noralia; T/n Ikmal Hisham & Rakan-Rakan
Bagi pihak perayu kedua - Ahmad Nizam, Falihin Kamil & Amirul Radzi; T/n Sazali & Lim
Bagi pihak responden - Munirah Zainol Abidin; TPR

Dilaporkan oleh Suhainah Wahiduddin

PENGHAKIMAN

Hassan Abdul Ghani PK:

Pengenalan

[1] Kedua-dua perayu dituduh dengan dua pertuduhan di bawah s. 68(2)(c) Akta Pemuliharaan Hidupan Liar 2010 (Akta 716) dibaca bersama s. 34 Kanun Keseksaan. Di akhir perbicaraan, mereka didapati bersalah terhadap kedua-dua pertuduhan tersebut dan dihukum penjara dua tahun berkuat kuasa daripada tarikh jatuh hukum 29 Mei 2017 dan denda RM300,000 jika tidak bayar enam bulan penjara bagi setiap pertuduhan.

[2] Perayu-perayu tidak berpuas hati dengan keputusan tersebut dan telah memfailkan rayuan terhadap sabitan dan hukuman.

[3] Dalam penghakiman ini, Azmi bin Ismail akan dirujuk sebagai tertuduh pertama manakala Din a/l Chilih akan dirujuk sebagai tertuduh kedua sebagaimana kedudukan mereka di Mahkamah Sesyen.

Pertuduhan

[4] Pertuduhan ke atas kedua-dua tertuduh adalah seperti berikut:

Kes No: 62ES-01-03-2016

Bahawa kamu secara bersama-sama pada 27.03.2016 jam lebih kurang 11.29 pagi di dalam sebuah kenderaan jenis Suzuki jip no. pendaftaran CAE 4483 dalam kawasan Hutan Simpan Tekai, Tembeling [Koordinat X: 508056; Y: 462325] dalam Daerah Jerantut, Pahang didapati tanpa suatu permit khas telah menyimpan satu (1) kepala kambing Gurun (Capriconis sumatrensis) iaitu sejenis hidupan liar yang dilindungi sepenuhnya di bawah Jadual Kedua, Akta Pemuliharaan Hidupan Liar 2010 [Akta 716].

A Oleh yang demikian kamu telah melakukan suatu kesalahan di bawah s. 68(2)(c) Akta Pemuliharaan Hidupan Liar 2010 (Akta 716) dan boleh dihukum di bawah seksyen dan Akta yang sama dibaca bersama s. 34 KK.

Kes 62ES-02-05-2016

B Bahawa kamu secara bersama-sama pada 27.03.2016 jam lebih kurang 11.29 pagi di dalam sebuah kenderaan jenis Suzuki jip no. pendaftaran CAE 4483 dalam kawasan Hutan Simpan Tekai, Tembeling [Koordinat X: 508056; Y: 462325] dalam Daerah Jerantut, Pahang didapati tanpa suatu permit khas telah menyimpan 19 bahagian daging kambing gurun (capricornis sumatrensis) iaitu sejenis hidupan liar yang dilindungi sepenuhnya di bawah Jadual Kedua, Akta Pemuliharaan Hidupan Liar C 2010 [Akta 716].

Oleh yang demikian kamu telah melakukan suatu kesalahan di bawah s. 68(2)(c) Akta Pemuliharaan Hidupan Liar 2010 (Akta 716) dan boleh dihukum di bawah seksyen dan Akta yang sama dibaca bersama s. 34 KK.

D **Fakta Kes**

[5] Pada 27 Mac 2016 lebih kurang 11.29 pagi, semasa SP4 bersama lima orang kakitangan Jabatan Perhilitan sedang menjalankan kajian populasi harimau di Hutan Simpan Tekai, Tembeling, Jerantut mereka ternampak sebuah motor-jip Suzuki No. CAE 4483 (jip) yang dipandu oleh tertuduh E pertama dan ditumpangi oleh tertuduh kedua.

[6] SP4 dan anggotanya telah menahan dan memeriksa jip tersebut. Hasil pemeriksaan mereka menjumpai satu kepala kambing gurun dan 19 bahagian daging kambing gurun di dalam peti simpanan ais di belakang jip tersebut. Kedua-dua tertuduh telah ditangkap kerana gagal mengemukakan permit F khas untuk menyimpan kepala dan daging-daging kambing gurun tersebut.

[7] SP1 yang merupakan seorang pakar mamalia telah membuat pengecaman morfologi dan mengesahkan bahawa kepala hidupan liar itu adalah kepala seekor kambing gurun.

G **[8]** SP3 yang merupakan pakar dalam bidang DNA forensik hidupan liar Jabatan Perhilitan telah membuat analisa DNA pada daging-daging hidupan liar tersebut dan mengesahkan ianya adalah daging-daging pada bahagian badan kambing gurun.

Prima Facie

H **[9]** Hakim Mahkamah Sesyen mengatakan di bawah s. 68(2)(c) Akta 716 elemen-elemen pertuduhan untuk membuktikan satu kes *prima facie* adalah seperti berikut:

I

(a) Tarikh, masa dan tempat kejadian;

(b) Kewujudan satu kepala kambing gurun dan 19 bahagian kambing gurun iaitu sejenis hidupan liar yang dilindungi sepenuhnya di bawah Jadual Kedua, Akta 716;

(c) Penyimpanan satu kepala dan 19 bahagian daging kambing gurun;

(d) Kedua-dua tertuduh mempunyai niat bersama; dan

(e) Tiada permit khas untuk menyimpan satu kepala dan 19 bahagian daging kambing gurun.

[10] Berkaitan dengan elemen (a) pihak pembelaan tidak menimbulkan sebarang keraguan berkenaan tarikh dan tempat kejadian. Keterangan SP4, SP5 dan SP6 disokong oleh pelan lokasi tempat kejadian (P8C), gambar-gambar tempat kejadian (P9A-L) dan laporan polis (P17).

[11] Berkaitan dengan elemen (b) keterangan SP4, SP5, SP6 dan SP8 membuktikan satu kepala kambing gurun dan 19 bahagian daging kambing gurun dijumpai dalam peti simpanan ais di bahagian belakang jip yang dinaiki oleh kedua-dua tertuduh. Keterangan saksi-saksi disokong oleh senarai barang sita (P10), laporan polis Kuala Tembeling Repot No. 000106/16 (P15) dan gambar-gambar (P9A-L).

[12] SP1 telah mengecam satu kepala hidupan liar itu adalah satu kepala kambing gurun manakala SP3 yang membuat pengecaman DNA mengesahkan 19 bahagian daging-daging itu adalah daging kambing gurun. Kedua-dua saksi ini adalah pakar mengikut s. 59 Akta 716 dan keterangan mereka dianggap benar sehingga dibuktikan sebaliknya.

[13] Berkaitan dengan elemen (c) keterangan SP4, SP5 dan SP6 membuktikan tertuduh pertama telah memandu jip tersebut dan ditumpangi oleh tertuduh kedua. Oleh itu, pada masa ditangkap, tertuduh pertama dan tertuduh kedua mempunyai kawalan penuh terhadap jip, *Chan Pean Leon v. PP* [1956] 1 LNS 17; [1956] MLJ 237, *Leow Nghee Lim v. Regina* [1955] 1 LNS 53; [1956] MLJ 28.

[14] Berkaitan dengan elemen (d) dan (e), Hakim Mahkamah Sesyen merumuskan berdasarkan keterangan mengikut keadaan dan ekshibit-ekshibit yang dikemukakan, kedua-dua tertuduh mempunyai niat bersama melakukan kesalahan tersebut kerana ketika kejadian, tertuduh pertama dan tertuduh kedua bersama-sama menaiki jip tersebut. Dalam D31 iaitu rakaman percakapan tertuduh pertama yang dikemukakan oleh pihak pembelaan di peringkat kes pendakwaan, tertuduh pertama mengaku peti

simpanan ais itu kepunyaannya dan hidupan liar itu kepunyaan tertuduh kedua. Mereka tidak memiliki permit khas untuk menyimpan hidupan liar tersebut.

[15] Di akhir kes pendakwaan berdasarkan kes *Looi Kow Chai & Anor v. PP* [2003] 1 CLJ 734 dan *Balachandran v. PP* [2005] 1 CLJ 85, Hakim Mahkamah Sesyen telah memutuskan pihak pendakwa telah berjaya membuktikan satu kes *prima facie* terhadap kedua-dua tertuduh. Kedua-dua tertuduh telah dipanggil membela diri di atas pertuduhan.

Pembelaan

[16] Setelah diterangkan tiga cara membela diri menurut s. 173 (ha) Kanun Tatacara Jenayah, kedua-dua tertuduh memilih untuk berdiam diri selaras s. 173(ha)(iii) KTJ.

[17] Kedua-dua tertuduh telah disabitkan di atas kedua-dua pertuduhan.

Merit Rayuan

[18] Tertuduh-tertuduh dalam penghujahannya membangkitkan dua isu utama iaitu:

(i) Pertuduhan yang dikenakan terhadap mereka tidak sah di sisi undang-undang dan di luar aturan yang tidak boleh diperbaiki di atas faktor "double jeorpady";

(ii) pendakwaan gagal membuktikan tertuduh pertama mempunyai pemilikan ke atas hidupan liar itu; dan

(iii) Hakim Mahkamah Sesyen telah gagal mengambil kira mitigasi tertuduh-tertuduh.

[19] Berkaitan dengan isu (i) peguam bela tertuduh-tertuduh mengatakan Hakim Mahkamah Sesyen gagal mengambil kira bahawa kesalahan yang dipertuduhkan adalah sama dari segi tarikh, masa dan tempat kejadian. Oleh itu tindakan mengenakan dua pertuduhan ke atas tertuduh-tertuduh adalah salah dan tidak sah di sisi undang-undang di atas faktor "double jeorpady" dengan merujuk beberapa kes di antaranya *Jamali Adnan v. PP* [1985] 2 CLJ 415; [1985] CLJ (Rep) 167, *Kunasegaran Marimuthu lwn. PP* [2010] 6 CLJ 64. Peguam bela berhujah Hakim Mahkamah Sesyen sepatutnya meminda pertuduhan menjadi satu pertuduhan sahaja. Peguam bela juga berhujah pertuduhan yang dikenakan melanggar hak asasi yang termaktub di bawah Perlembagaan Persekutuan dengan merujuk kepada per. 7(2) Perlembagaan Persekutuan.

[20] Berkaitan dengan isu (ii) peguam bela tertuduh pertama berhujah Hakim Mahkamah Sesyen telah khilaf apabila memutuskan tertuduh pertama juga memiliki hidupan liar itu kerana barang kes bukan miliknya mahupun dalam kawalannya. Tertuduh pertama hanya menumpangkan sahaja tertuduh kedua dan daging milik tertuduh kedua. Peguam menyatakan Hakim Mahkamah Sesyen hanya membuat andaian sendiri tentang jagaan atau kawalan barang kes terhadap tertuduh pertama kerana dia yang memandu jip dan peti simpanan ais adalah miliknya.

Keputusan Mahkamah

[21] Berkaitan dengan isu (i) Hakim Mahkamah Sesyen dalam penghakimannya tidak bersetuju dengan penghujahan peguam bela bahawa sepatutnya mahkamah meminda dua pertuduhan itu kepada satu pertuduhan sahaja kerana kambing gurun yang terlibat dalam kes ini hanya satu ekor sahaja. Beliau mengatakan bahawa:

(i) Kuasa mendakwa terletak kepada pihak pendakwaan di bawah Perlembagaan Persekutuan untuk menentukan apakah pertuduhan, berapa pertuduhan ke atas tertuduh-tertuduh.

(ii) Tiada sebarang keterangan dikemukakan di mahkamah yang menunjukkan bahawa kepala kambing gurun tersebut berasal daripada seekor kambing gurun yang sama. Pakar morfologi (SP1) dan pakar DNA (SP3) tidak dapat mengesahkan sama ada kepala kambing gurun dan 19 bahagian kambing gurun tersebut berasal daripada kambing gurun yang sama.

(iii) Keterangan pihak pendakwaan menunjukkan elemen-elemen kedua-dua pertuduhan telah dibuktikan secara berasingan.

[22] Mahkamah bersetuju tidak ada apa-apa kekhilafan yang boleh dirayu dalam penghakiman Hakim Mahkamah Sesyen berkaitan dengan isu ini. Hak untuk mendakwa adalah hak prerogatif Pendakwa Raya, s. 376(1) KTJ dan per. 145(3) Perlembagaan Persekutuan. Pendakwa Raya mempunyai kuasa dan budi bicara untuk menentukan apakah pertuduhan dan berapakah pertuduhan yang hendak dikenakan ke atas tertuduh, *Johnson Tan Han Seng v. PP & Other Appeals* [1977] 1 LNS 38; [1977] 2 MLJ 66.

[23] Dalam kes *Long Samat & Ors v. PP* [1974] 1 LNS 80; [1974] 2 MLJ 152 Mahkamah Persekutuan memutuskan setelah merujuk per. 145(3) Perlembagaan Persekutuan, "The Public Prosecutor is given wide discretion over the control and direction of all criminal proceedings and can in particular decide to prefer a charge for a less serious offence when there is evidence of a more serious offence which should be tried in higher court."

[24] Selain itu, mahkamah berpendapat Akta 716 memberi kebenaran kepada pihak pendakwaan untuk mengenakan beberapa pertuduhan ke atas tertuduh-tertuduh kerana menyimpan hidupan liar tersebut. Seksyen 68(2)(c) Akta itu memperuntukkan:

> Memburu, dsb, hidupan liar yang dilindungi sepenuhnya tanpa permit khas
>
> 68(1) Tertakluk kepada subseksyen (2) mana-mana orang yang:
>
> (a) memburu atau menyimpan mana-mana hidupan liar yang dilindungi sepenuhnya (selain hidupan liar yang dilindungi sepenuhnya yang tidak matang atau hidupan liar betina yang dilindungi sepenuhnya);
>
> (b) mengambil atau **menyimpan mana-mana bahagian** atau terbitan hidupan liar yang dilindungi sepenuhnya,
>
> Tanpa suatu permit khas melakukan satu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi tiga tahun atau kedua-duanya.
>
> (2) Mana-mana orang yang melakukan suatu kesalahan di bawah subseksyen (1) dan kesalahan itu membabitkan:
>
> (a) …
>
> (b) …
>
> (c) Serow (Capricomis sumatrensis), … hendaklah, apabila disabitkan, dihukum dengan denda tidak kurang daripada satu ratus ribu ringgit dan tidak lebih daripada lima ratus ribu ringgit dan dengan pemenjaraan tidak melebihi lima tahun. (tekanan ditambah)

[25] Berkaitan dengan isu tafsiran statut, mahkamah dihalang daripada memasukkan perkataan yang tidak diperuntukkan dalam statut dan mahkamah mestilah memberi efek kepada niat Parlimen ketika menggubal undang-undang tersebut, *PP v. Chu Beow Hin* [1982] CLJ 110; [1982] CLJ (Rep) 288; [1982] 1 MLJ 135. Mahkamah ini telah meneliti peruntukan s. 68(1) dan (2) Akta 716. Perkataaan yang digunakan di bawah s. 68(1) ialah mengambil atau menyimpan mana-mana bahagian tanpa permit khas adalah melakukan satu kesalahan. Mahkamah berpendapat dengan menggunakan perkataan menyimpan mana-mana bahagian ia bermakna pihak pendakwaan mempunyai budi bicara yang luas untuk mengenakan lebih daripada satu pertuduhan ke atas tertuduh-tertuduh bergantung kepada berapa banyak bahagian hidupan liar yang disimpannya kerana setiap bahagian hidupan liar yang disimpan tanpa permit khas merupakan suatu kesalahan di bawah Akta 716.

[26] Mahkamah juga berpendapat tidak wujud "double jeorpady" kerana fakta kes membuktikan kedua-dua tertuduh menyimpan dua bahagian hidupan liar yang berbeza iaitu satu kepala kambing gurun dan 19 bahagian daging kambing gurun. Penghujahan peguam perayu mungkin sedikit berasas jika tertuduh-tertuduh didapati menyimpan satu ekor kambing gurun tetapi mereka dikenakan pertuduhan yang berbeza untuk kepala, kaki, telinga, mata, ekor, bulu dan lain-lain. Oleh itu hujahan tertuduh-tertuduh berkaitan isu pertindihan pertuduhan dan "double jeorpady" adalah tidak relevan dan tidak berasas.

[27] Berkaitan dengan isu (ii) mahkamah berpendapat penghujahan peguam juga tidak bermerit. Seksyen 68 Akta 716 menggunakan perkataan menyimpan dan bukan kawalan atau jagaan atau pemilikan. Di bawah Akta 716 tidak ada definisi menyimpan. Oleh itu mahkamah telah merujuk maksud perkataan menyimpan di dalam *Kamus Dewan*.

[28] *Kamus Dewan Bahasa dan Pustaka* Edisi Keempat memberi makna menyimpan sebagai:

> 1. Menaruh di tempat yang selamat (supaya tidak rosak, tidak hilang, dll); 2. Menghimpun (wang), menabung; 3. Mengemas-ngemas supaya teratur; 4. Tidak membuang, membiarkan, mengekalkan; 5. Memendam perasaan; 6. Memegang rahsia; 7. Menaruh secara rahsia; 8. Memiliki dan memakai (ilmu pengetahuan biasanya ilmu batin; 9. Mengandungi; 10. Membuat peringatan atau catatan, merekodkan.

[29] Dalam *Kamus Pelajar Edisi Kedua*, perkataan menyimpan bermaksud:

> Definisi: 1. Menaruh sesuatu di tempat yang selamat supaya tidak hilang; 2. mengemaskan sesuatu supaya tersusun atau teratur semula; 3. Memegang (rahsia dsb) teguh-teguh;

[30] Oleh itu mahkamah berpendapat dalam konteks kes ini perkataan menyimpan dalam kedua-dua pertuduhan adalah merujuk kepada menaruh di tempat yang selamat (supaya tidak rosak, tidak hilang, dan lain-lain).

[31] Mahkamah berpendapat tidak ada kekhilafan apabila Hakim Mahkamah Sesyen memutuskan kedua-dua tertuduh telah menyimpan hidupan liar tersebut. Hakim Mahkamah Sesyen mengatakan elemen penyimpanan dibuktikan dengan penemuan dan rampasan satu kepala kambing gurun dan 19 bahagian daging-daging kambing gurun yang disimpan di dalam peti simpanan ais di belakang jip tersebut.

[32] Mahkamah ini berpendapat tidak ada kekhilafan apabila Hakim Mahkamah Sesyen mengatakan kedua-dua tertuduh mengetahui mengenai kewujudan hidupan liar tersebut dan mereka mempunyai niat bersama untuk

melakukan kesalahan tersebut berdasarkan kepada eks. D31 iaitu percakapan dalam pemeriksaan tertuduh pertama yang dikemukakan oleh peguam belanya di peringkat kes pihak pendakwaan.

[33] Hakim Mahkamah Sesyen dalam penghakimannya telah memetik sebahagian percakapan dalam D31 seperti berikut:

S: Siapa punya tong itu?

J: Saya yang bawa dari rumah.

S: Macam mana daging itu boleh berada dalam tong ais?

J: Din yang isi.

S: Masa bila dia isi?

J: Masa dia nak tumpang.

S: Bagaimana keadan daging semasa Din nak tumpang kereta?

J: Daging-daging itu sudah siap dipotong.

[34] Petikan di atas jelas membuktikan peti simpanan ais itu kepunyaan tertuduh pertama yang dibawa dari rumahnya dan diletakkan di belakang jip. Tertuduh pertama telah membenarkan tertuduh kedua menyimpan hidupan liar itu dalam peti simpanan ais tersebut. Oleh itu, mahkamah berpendapat isu (ii) juga tidak mempunyai merit.

[35] Mahkamah ini bersetuju dengan Hakim Mahkamah Sesyen bahawa walaupun tidak ada keterangan langsung yang membuktikan kedua-dua tertuduh yang menyimpan barang-barang kes ke dalam peti simpanan ais tersebut, terdapat keterangan mengikut keadaan yang membuktikan elemen tersebut.

[36] Undang-undang membenarkan penerimaan keterangan mengikut kedaaan untuk membuktikan kesalahan tertuduh jika keterangan itu kuat dan menjurus kepada kebersalahan tertuduh sahaja. Dalam kes *Asni Omar lwn. PP* [2016] 1 CLJ 548 di ms. 560 Mahkamah Rayuan memutuskan bahawa:

> [37] Prinsip undang-undang adalah mantap bahawa keterangan ikut keadaan hendaklah dilihat kesannya secara kumulatif dan keterangan ikut keadaan itu dengan khususnya hanya mengarah atau menjurus kepada (irresistibly points to) kebersalahan perayu lihat (*Sunny Ang v. PP* [1966] 2 MLJ 195, *Dato Mokhtar bin Hashim & Another v. PP* [1983] 2 MLJ 232, *Amithavelli a/p P ramasamy v. PP* [2009] 2 MLJ 367, *Kamis v. PP* [1975] 1 MLJ 46.

[37] Dalam kes ini, keterangan ikut keadaan yang membuktikan kebersalahan kedua-dua tertuduh ialah: A

(i) Ketika kejadian kedua-dua tertuduh bersama-sama berada di dalam jip;

(ii) Kedua-dua tertuduh mempunyai kawalan atau jagaan terhadap jip tersebut; *Chan Pean Leon v. PP* [1956] 1 CLJ 17; [1956] MLJ 237; B

(iii) Dalam kenderaan tersebut terdapat barang-barang kes yang disimpan di dalam peti simpanan ais di belakang jip tersebut;

(iv) Barang-barang kes itu telah disimpan selamat di dalam peti simpanan ais supaya ia tidak rosak; C

(v) Kedua-dua tertuduh mempunyai kawalan atau jagaan terhadap peti simpanan ais tersebut; dan

(vi) Berdasarkan eks. D31, kedua-dua mereka mengetahui mengenai kewujudan barang-barang kes tersebut.

[38] Mahkamah berpendapat tidak ada kekhilafan dalam penghakiman Hakim Mahkamah Sesyen yang mensabitkan kedua-dua tertuduh setelah mereka berdiam diri selepas dipanggil membela diri, *Balachandran v. PP* [2005] 1 CLJ 85. Dengan memilih untuk berdiam diri, kedua-dua tertuduh telah gagal untuk menyangkal segala bukti dan keterangan kes pihak pendakwaan yang telah dinilai secara maksima oleh Hakim Mahkamah Sesyen di akhir kes pendakwaan. Berdasarkan kepada fakta dan keterangan *prima facie*, mahkamah ini berpendapat sabitan adalah selamat. Mahkamah mengesahkan sabitan ke atas kedua-dua tertuduh. D E

Hukuman F

[39] Dalam penghakimannya terhadap hukuman, Hakim Mahkamah Sesyen telah mengambil kira kesalahan itu adalah kesalahan yang serius berdasarkan kepada peruntukan hukuman di mana jika sabit kesalahan boleh dihukum denda tidak kurang daripada RM100,000 dan tidak lebih daripada RM500,000 dan penjara selama tempoh tidak melebihi lima tahun. G

[40] Beliau telah memberi pertimbangan utama kepada prinsip kepentingan awam dengan merujuk kes *PP v. Loo Choon Fatt* [1976] 1 LNS 102, *PP v. Nguyen Thi Huong* [2015] 2 CLJ 102. Hakim Mahkamah Sesyen mengatakan Parlimen telah menggantikan Akta lama itu Akta 76 dengan Akta 716 bagi menambah baik peruntukan lama dan meningkatkan hukuman. H

[41] Hakim Mahkamah Sesyen telah mengambil kira hidupan liar adalah suatu yang dipelihara di negara ini dan merupakan khazanah negara. Kerajaan telah mengadakan berbagai usaha untuk memastikan kelangsungan kewujudan spesis ini. Masyarakat bertanggungjawab untuk menjaga hidupan liar ini supaya tidak pupus bukan sahaja untuk manfaat generasi hari ini bahkan generasi akan datang. I

[42] Mahkamah bersetuju dengan Hakim Mahkamah Sesyen niat Parlimen yang menggantikan Akta 76 dengan Akta 716 perlu diterjemahkan dalam bentuk hukuman oleh mahkamah, *PP v. Karthiselvam Vengatan* [2009] 4 CLJ 632. Walau bagaimanapun, mahkamah berpendapat memandangkan kepada latar belakang kedua-dua tertuduh adalah tidak munasabah untuk mengenakan denda yang terlalu tinggi kerana kedua-dua mereka memang tidak berkemampuan untuk membayar denda tersebut.

[43] Oleh itu mahkamah telah membenarkan rayuan tertuduh-tertuduh terhadap hukuman denda. Hukuman denda RM300,000 untuk setiap pertuduhan ke atas kedua-dua tertuduh diketepikan dan digantikan dengan denda RM100,000 jika tidak bayar enam bulan penjara. Hukuman penjara dua tahun untuk kedua-dua pertuduhan dikekalkan.